

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Nazwa i adres jednostki kontrolowanej:

Powiat Sztumski¹.

Przedmiot kontroli:

Realizacja dochodów budżetu państwa oraz prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2020 roku w wybranych rozdziałach.

Okres objęty kontrolą:

Od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r.

Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli:

Art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych². Kontrola planowa, w trybie zwykłym przeprowadzona w trybie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej³.

Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli:

9 - 22 września 2021 r.

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Pan Leszek Sarnowski Starosta Sztumski.

Skład zespołu kontrolującego:

Tomasz Sadoch – inspektor wojewódzki Wydział Finansów i Budżetu Oddział Kontroli Finansowej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku⁴.

Kontrolę wpisano do książki kontroli:

Dnia 9 września 2021 r., pod pozycją nr 2.

Ocena kontrolowanej działalności:

Pozytywna z nieprawidłowościami.

¹ z siedzibą władz przy ul. Mickiewicza 31, 82-400 Sztum.

² t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 305.

³ t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 224.

⁴ Upoważnienie do kontroli nr 53/2021 z dnia 3 września 2021 r. akta kontroli str. 13.

Ustalenia

Zakres przedmiotowy kontroli obejmował realizację dochodów związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej w 2020 r. z tytułu gospodarki gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa (rozdział 70005) oraz prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2020 r. na realizację zadań w zakresie administracji rządowej, polegających na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej (rozdział 75515 § 2110).

Podsumowanie kontroli

Na podstawie przeprowadzonych czynności kontrolnych stwierdzono:

w zakresie realizacji dochodów budżetu państwa:

- **potrącanie dochodów wykonanych na rzecz j.s.t. w nieprawidłowej wysokości,**
- terminowe i we właściwej wysokości przekazywanie pobranych dochodów, zgodnie z dyspozycją wynikającą z art. 255 ustawy o finansach publicznych **poza jednym przypadkiem opisanym w § 0750,**
- stosowanie prawidłowej klasyfikacji budżetowej, **poza jednym przypadkiem opisanym w § 0750,**
- **niezgodność danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-27ZZ za 2020 r. ze stanem faktycznym wynikającym z ewidencji księgowej, w części zaległości wymagalnych w § 0760,**
- przypisywanie należności budżetu państwa w miesiącu ich powstania oraz w prawidłowej wysokości,
- podejmowanie działań windykacyjnych wobec należności wymagalnych,

w zakresie realizacji w 2020 r. wydatków z dotacji z budżetu państwa:

- zgodność danych wykazanych w rocznym sprawozdaniu Rb-50 z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej,
- wykorzystanie dotacji zgodnie z przeznaczeniem,
- prawidłowe i terminowe rozliczenie dotacji,
- prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej wydatków finansowanych ze środków z dotacji,

- realizowanie wydatków z dotacji w granicach kwot określonych w planie finansowym jednostki, zgodnie z obowiązującymi przepisami i zawartymi umowami,
- terminowe składanie do Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego wymaganych informacji o wykonaniu zadań oraz wykorzystaniu dotacji.

I. Realizacja dochodów budżetu państwa z tytułu gospodarki gruntami i nieruchomościami Skarbu Państwa – rozdział 70005

Na podstawie danych rocznego sprawozdania Rb – 27ZZ za 2020 r. z wykonania planu dochodów budżetowych oraz ewidencji księgowej w rozdziale 70005 – Gospodarka gruntami i nieruchomościami ustalono, że należności przypisane, dochody wykonane i przekazane oraz należności pozostałe do zapłaty w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej przedstawiały się następująco:

§	plan	Należności	Dochody wykonane		Dochody przekazane	Należności pozostałe do zapłaty	
			Ogółem	w tym potrącone na rzecz j.s.t.		ogółem	w tym zaległości
0470	3.300,00	3.280,02	3.280,02	819,99	2.460,03	0,00	0,00
0550	130.800,00	284.486,69	131.124,46	34.147,64	96.976,82	153.362,23	38.264,49
0640	400,00	441,20	58,00	29,00	29,00	383,20	383,20
0750	9.000,00	10.953,62	10.953,62	4.085,34	6.868,28	0,00	0,00
0760	5.500,00	7.489,10	6.918,67	2.258,16	4.660,51	570,43	119,18
0920	1.000,00	13.398,22	8,22	4,10	4,12	13.390,00	13.390,00
razem	150.000,00	320.048,85	152.342,99	41.344,23	110.998,76	167.705,86	52.156,87

Należności przypisane w poszczególnych paragrafach wyniosły 320.048,85 zł, dochody wykonane 152.342,99 zł. (co stanowiło 47,59 % przypisanych należności), w tym należne Skarbowi Państwa 110.998,76 zł oraz potrącone przez Powiat 41.344,23 zł.

Na podstawie analizy przedłożonej do kontroli ewidencji księgowej, kontrolujący stwierdził, że dane wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-27ZZ były zgodne z wynikającymi z niej danymi, z wyjątkiem jednego przypadku opisanego w § 0760.

Do konta 221 - należności z tytułu dochodów budżetowych, prowadzona była ewidencja analityczna według podziałek klasyfikacji budżetowej oraz według dłużników.

Odsetki z tytułu nieterminowej płatności przypisywane były raz na kwartał, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Ustalono, iż w sprawozdaniu Rb-27 ZZ w kolumnie „należności pozostałe do zapłaty - ogółem” w § 0550 – opłaty za użytkowanie wieczyste, zostały wykazane należności niewymagalne w kwocie 115.097,74 zł, których termin płatności przypadła na następny rok budżetowy, tj. 2021, w związku z zapisami art. 15j ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w którym wydłużono termin wnoszenia opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego gruntu za 2020 rok do dnia 31 marca 2021 r.

Powyższe było zgodne z zapisami instrukcji sporządzania sprawozdania budżetowego Rb-27ZZ, stanowiącej załącznik nr 36 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej⁵. Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 5 wskazanej instrukcji „w odpowiednich kolumnach dotyczących salda końcowego wykazuje się należności pozostałe do zapłaty, w tym zaległości (należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął) (...)”..

Wykonywaniem zadań związanych z realizacją dochodów z tytułu gospodarki nieruchomościami zajmowały się dwa wydziały Starostwa Powiatowego w Kwidzynie:

- Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami w zakresie: prowadzenia rejestrów użytkowników, naliczania opłat, dokonywania aktualizacji, sprzedaży nieruchomości, zamiany, dzierżawy, przekształceń nieruchomości Skarbu Państwa oraz decyzji odszkodowawczych,
- Wydział Finansowo-Budżetowy w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej, w tym dokonywania przypisów należności, ewidencjonowania wpłat oraz windykacji należności i sporządzania sprawozdań z realizacji dochodów.

W toku kontroli dokonano szczegółowej analizy dokumentów źródłowych dotyczących ustalenia i przypisania należności dla wybranych płatników w poszczególnych formach władania oraz windykację należności.

⁵ t.j. Dz. U. z 2020, poz.1564.

§ 0470 – Wpływy z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebność

Należności przypisane i wykonane w powyższym paragrafie obejmowały opłaty z tytułu trwałego zarządu⁶ łącznie od 5 podmiotów i wyniosły 3.280,02 zł.

Z powyższego tytułu wszystkie podmioty zobowiązane dokonały płatności w terminie do 31 marca 2020 r. w związku z czym jednostka potrąciła 25% tej kwoty, tj. 819,99 zł na rzecz powiatu na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami.

W związku z powyższym na rachunek bieżący dochodów Wojewody Pomorskiego przekazano kwotę 2.460,03 zł.

Na podstawie weryfikacji dokumentacji źródłowej wszystkich płatników z tytułu opłat za trwały zarząd ustalono, że: przypis należności z tytułu opłat za trwały zarząd był dokonywany na podstawie zawiadomień wysyłanych płatnikom z upoważnienia Starosty Sztumskiego przez Naczelnika Wydziału Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami. W zawiadomieniach wskazywano jakich nieruchomości dotyczy opłata, od kiedy obowiązuje oraz do kiedy należy uiścić opłatę.

Ustalono, iż przypisane kwoty należności w ewidencji księgowej odpowiadały ustalonym rocznym opłatom z tytułu trwałego zarządu. Nie wystąpiły jakiegokolwiek zaległości w regulowaniu należności przez płatników, ani nadpłaty.

§ 0550 – Wpływy z opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości

Należności przypisane w powyższym paragrafie z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości wyniosły 284.486,69 zł. W 2020 r. zrealizowano dochody w wysokości 131.124,46 zł.

Od kwoty zrealizowanych dochodów na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, powiat potrącił 25% kwoty wpłat dokonanych przez płatników do 23.06.2020 r., kwota potrącenia wyniosła 31.414,43 zł.

Zgodnie z art. 15zzzga ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób

⁶ akta kontroli str. 25-27.

zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, który wszedł w życie 24.06.2020 r. od kwot wpłaconych przez płatników po tej dacie powiat był uprawniony do potrącenia 50%. Zgodnie z czym kwota potrącenia od wpłat po wskazanym terminie wyniosła 2.733,21. Łącznie powiat potrącił kwotę 34.147,64 zł, natomiast kwota 96.976,82 zł została przekazana na rachunek bieżący dochodów Wojewody Pomorskiego.

Dokonano analizy dokumentacji źródłowej 10 płatników z tytułu użytkowania wieczystego i ustalono, że:

- Wydział Geodezji, Kartografii, Katastru i Gospodarki Nieruchomościami przekazywał do Wydziału Finansowo-Budżetowego wykaz należności użytkowników wieczystych nieruchomości z kwotą opłaty oraz nazwą użytkownika. W przypadku zmian opłaty rocznej (aktualizacji, bądź korekty), każdorazowo przekazywano pisemną informację w celu zaewidencjonowania opłat w księgach rachunkowych,
- Wydział Finansowo-Budżetowy wprowadzał wysokość nowej opłaty do ksiąg dowodami PK, które były podstawą przypisu należności,
- za zwłokę w płatnościach przypisywane były odsetki kwartalnie i w momencie spłaty zadłużenia – zgodnie z obowiązującymi przepisami.

W zakresie aktualizacji opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego ustalono, że w 2020 roku Starostwo Powiatowe w Sztumie dokonało aktualizacji wysokości opłat rocznych za użytkowanie wieczyste dla 91 użytkowników. Nowe opłaty ustalone zostały na podstawie wartości nieruchomości określonej przez rzeczoznawcę majątkowego w operatach szacunkowych i obowiązywały od 1 stycznia 2021 r. z terminem płatności 31 marca każdego roku.

W związku z wypowiedzeniem użytkownikom dotychczasowej opłaty i przedstawienia propozycji nowych opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego gruntów Skarbu Państwa, 3 użytkowników wieczystych odwołało się od wypowiedzeń obowiązującej stawki opłaty do Samorządowego Kolegium Odwoławczego⁷. Odwołań było 9, gdyż dla każdej działki wydano odrębne wypowiedzenie opłaty. W stosunku do tych użytkowników, którzy się odwołali SKO orzekło, że aktualizacja opłaty była niezasadna w związku z czym obowiązywała dotychczasowa opłata roczna.

⁷ akta kontroli str. 28-36.

Należności pozostałe do zapłaty na dzień 31.12.2020 r. wyniosły ogółem 153.362,23 zł, z czego na kwotę 115.097,74 składały się zaległości niewymagalne ze względu na przedłużenie terminu płatności do 31.01.2021 r. opłat z tytułu użytkowania wieczystego. Nowy termin został wprowadzony przez art. 15j ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Pozostała kwota 38.264,49 zł dotyczyła zaległości wymagalnych z lat ubiegłych. Szczegółowej kontroli poddano prawidłowość podejmowanych przez Starostwo Powiatowe w Kwidzynie działań windykacyjnych w stosunku do 3 płatników wyczerpujących łączną kwotę zaległości wymagalnych, na podstawie udostępnionej kontrolującemu dokumentacji dotyczącej dłużników.

W wyniku powyższego ustalono:

Zbigniew i Anna H.

Zaległość w kwocie łącznej 31.979,96 zł dotyczyła opłat z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości Skarbu Państwa (§ 0550) za lata 2012-2019. Na podstawie udostępnionych akt sprawy, stwierdzono, że Powiat podejmował działania windykacyjne, tj. składał pozwy do sądy za poszczególne lata. W aktach sprawy znajdują się nakazy w postępowaniu upominawczym wraz z klauzulami wykonalności, wnioski o wszczęcie postępowania egzekucyjnego składane do komornika. W 2020 r. W powyższych sprawach Komornik Sądowy dokonał zajęcia rzeczy ruchomych tj. 16 samochodów ciężarowych oraz dwóch autobusów, jednakże ze względu na brak osób chętnych do przystąpienia do licytacji, Komornik zawiadomił o bezskuteczności prowadzonych działań. W rzeczonych sprawach Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Słupsku wydał postanowienia, w których umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

Zbigniew H. – Przedsiębiorstwo Drogowe „Bazalt”

Zaległość w kwocie 3.932,98 zł dotyczyła należności z tytułu użytkowania wieczystego za 2014 rok. Kwota została zasądzona od ww. dłużnika wyrokiem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 06.05.2015 roku. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie w piśmie z dnia 02.09.2015 roku zawiadomił Starostwo

Powiatowe, iż przeciwko dłużnikowi prowadzonych jest 49 postępowań egzekucyjnych na łączną kwotę 9.442.889,64 zł, w tym należności dla Skarbu Państwa w wysokości 652.747,62 zł. Ponadto wierzyciel przyłączył się do egzekucji prowadzonej z nieruchomości należącej do dłużnika, postępowanie zostało umorzone postanowieniem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 16.11.2018 roku z uwagi na to, że nikt nie przystąpił do drugiej licytacji. Następnie postanowieniem z dnia 15.04.2019 r. Komornik Sądowy zawiadomił o umorzeniu postępowania egzekucyjnego co do niesprzedanych podczas licytacji nieruchomości, konsekwencją czego było wydanie postanowienia z dnia 25.07.2019 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w powyższej sprawie z uwagi na stwierdzenie bezskuteczności egzekucji.

Makadem Sp. z o.o.

Zaległość w kwocie 2.351,55 zł dotyczyła należności z tytułu użytkowania wieczystego za 2018 rok. Nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym został uzyskany w dniu 18.12.2019 r. Sprawa została skierowana do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Kwidzynie, następnie Starostwo Powiatowe pismem z dnia 23.02.2021 roku zwróciło się z prośbą o informację o stanie postępowania, które jest w toku.

§ 0640 – Wpływy z tytułu kosztów egzekucyjnych, opłaty komorniczej i kosztów Upomnień

Dochody wykonane w powyższym paragrafie wyniosły 58,00 zł, cała kwota dotyczyła kosztów upomnień skierowanych do dłużników z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste.

Od kwoty wskazanej powyżej Powiat dokonał potrącenia 50% na dochody własne, na podstawie art. 15zzzga ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych. Wszystkie wpłaty zostały dokonane po 24.06.2020 r., czyli po dniu wejścia w życie przytoczonego przepisu. Jednakże katalog wpływów, od których Powiat może potrącić 25% (w tym przypadku 50% - ustawa COVID-19) na dochody własne, został określony w art. 23 ust. 3

ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami⁸. Jest to katalog zamknięty, zatem nie od wszystkich wpływów osiągniętych z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa powiat może potrącić 50%. Ponieważ nie zostały tam ujęte wpływy z tytułu kosztów upomnień, Powiatowi przysługuje prawo do potrącania jedynie 5%, na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W wyniku powyższego, poprzez nienależnie potrącenie 50% zamiast 5% pobranych dochodów, Powiat Sztumski dokonał uszczuplenia dochodów należnych Skarbowi Państwa w kwocie 26,10 zł.

§ 0750 – Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa

Należności przypisane i wykonane dochody wyniosły 10.953,62 zł i dotyczyły⁹:

- 1 umowy dzierżawy gruntów na cele przemysłowo usługowe;
- 5 umów dzierżawy gruntów na cele rolne;
- 1 umowy dzierżawy gruntu na tereny zielone;
- 5 umów najmu lokali na cele mieszkaniowe;
- 3 umów dzierżawy gruntu na ogródki przydomowe;
- 2 oświadczeń o ustanowieniu służebności przesyłu w formie aktu notarialnego.

W celu ustalenia potrąceń dokonanych przez powiat, w związku z wejściem w życie art. 15zzzga ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, który uprawnił do pobierania 50% dochodu kontrolujący przeanalizował wszystkie umowy oraz akty notarialne zawarte przez powiat na podstawie których wystawiane były faktury, oraz wyciągi bankowe w celu ustalenia konkretnych dat wpływów z ww. tytułu.

W związku z powyższym ustalono iż do dnia 23.06.2020 r. na podstawie wystawionych faktur zrealizowano dochody w wysokości 5.565,95 po potrąceniu 25% od tej kwoty na rachunek Wojewody Pomorskiego przekazano 4.174,42 zł.

Po 24.06.2020 r. zrealizowano dochody w wysokości 5.387,67 oraz po potrąceniu od tej kwoty 50% przekazano kwotę 2.693,86. Reasumując w powyższym paragrafie

⁸ tj. Dz. U. z 2018 r., poz. 2204 z późn. zm.

⁹ akta kontroli str. 37-51.

kwota przekazana ogółem na rachunek bieżący dochodów Wojewody Pomorskiego wyniosła 6.868,28 zł.

W toku kontroli ustalono, iż w dniu 01.10.2020 r. została podpisana umowa dzierżawy nr GK.I.6845.3.2019, zgodnie z którą wdzierżawiający wpłacił w dniu 18.12.2020 r. kwotę 106,25 zł. Kwota ta nie została zaewidencjonowana w opisywanym paragrafie, w związku z czym kontrolujący pismem z dnia 21.09.2021 r. zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie powyżej opisanej sytuacji. Kierownik jednostki kontrolowanej Pan Leszek Sarnowski Starosta Sztumski wskazał, iż „przyczyną niezaewidencjonowania w 2020 r. w §0750 wpłaty w wysokości 106,25 zł (...) i tym samym nie przekazania w 2020 r. należnych dochodów Skarbu Państwa było mylne zaksięgowanie ww. kwoty na koncie 240-003 (sumy do wyjaśnienia), przez mylne zinterpretowanie wpłaty kontrahenta”¹⁰.

Poprawne przeksięgowanie powyższej kwoty na dochody Skarbu Państwa nastąpiło w dniu 20.01.2021 r. Natomiast należne dochody Skarbu Państwa odprowadzono w dwóch kwotach, 53,13 zł co stanowiło 50% wpłaty w dniu 22.01.2021 r. oraz 26,56 zł 25% wpłaty w dniu 28.01.2021 r. Łącznie przekazano 75% wpłaty tj. 79,69 zł.

Zgodnie z art. 255 ust. 1 ustawy o finansach publicznych pobrane dochody budżetowe należy przekazać według stanu środków określonego na 10 dzień miesiąca w terminie do 15 dnia danego miesiąca oraz 20 dzień miesiąca w terminie do 25 dnia danego miesiąca. Ponadto zgodnie z ust. 2 przywołanego przepisu pobrane do dnia 31 grudnia i nieprzekazane w terminach wskazanych powyżej, dochody budżetowe należy przekazać w terminie do dnia 8 stycznia roku następującego po roku budżetowym. **Zgodnie z art. 255 ust. 3 pkt 2 w przypadku nieodprowadzenia przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego dochodów budżetowych w terminach określonych powyższej dochody należy przekazać wraz z należnymi odsetkami naliczonymi w wysokości jak dla zaległości podatkowych.**

Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, iż w tej sytuacji jednostka kontrolowana naruszyła dyspozycje art. 255 ust. 3 pkt 2, przekazując dochody budżetu państwa bez należnych odsetek.

¹⁰ akta kontroli str. 15-24.

Wśród dochodów zaewidencjonowanych w §0750, kwota 186,00 zł pochodziła z opłaty za ustanowioną służebność przesyłu na nieruchomościach Skarbu Państwa¹¹. **Kwota ta została błędnie zaewidencjonowana w opisywanym paragrafie, powinna zostać ujęta w §0470, dotyczącym wpływów z opłat za trwały zarząd, użytkowanie i służebność.**

Ponadto od kwoty tej Powiat dokonał potrącenia 50% na dochody własne. Katalog wpływów, od których Powiat może potrącić 25% (w tym przypadku 50% - ustawa COVID-19) na dochody własne, został określony w art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami¹². Jest to katalog zamknięty, zatem nie od wszystkich wpływów osiąganym z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa powiat może potrącić 50%. Ponieważ nie zostały tam ujęte wpływy z tytułu służebności przesyłu, Powiatowi przysługuje prawo do potrącania jedynie 5%, na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego.

W wyniku powyższego, poprzez nienależnie potrącenie 50% zamiast 5% pobranych dochodów, Powiat Sztumski dokonał uszczuplenia dochodów należnych Skarbowi Państwa w kwocie 83,70 zł.

§ 0760 – Wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności

Zaewidencjonowane należności w ww. paragrafie wynosiły 7.489,10 zł. W 2020 r. zrealizowano dochody w wysokości 6.918,67 zł.

Kwota zrealizowanych dochodów do 23 czerwca 2020 r. w opisywanym paragrafie wyniosła 4.804,45 zł, od tej kwoty na podstawie art. 23 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, powiat potrącił 25%, kwota potrącenia wyniosła 1.201,07 zł.

Zgodnie z art. 15zzzga ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, który wszedł w życie 24.06.2020 r. od kwot wpłaconych przez płatników po tej dacie tj. 2.114,22 zł, powiat był uprawniony do potrącenia 50%, zgodnie z czym kwota potrącenia wyniosła

¹¹ akta kontroli str. 52-62.

¹² tj. Dz. U. z 2018 r. poz. 2204 z późn. zm.

1.057,09. Łącznie powiat potrącił kwotę 2.258,16 zł, natomiast kwota 4.660,51 zł została przekazana na rachunek bieżący dochodów Wojewody Pomorskiego.

Na podstawie weryfikacji należności 4 płatników wybranych losowo, ustalono, że podstawą przypisu należności w ewidencji księgowej były polecenia księgowania (PK) sporządzone na podstawie zaświadczeń potwierdzających przekształcenie prawa użytkowania wieczystego gruntu w prawo własności. W zaświadczeniach określono między innymi wysokość opłat, termin zapłaty oraz informację o ilości pozostałych rat spłaty¹³.

Po otrzymaniu zaświadczenia, uprawniony mógł zgłosić zamiar wniesienia opłaty jednorazowej z wnioskiem o udzielenie bonifikaty z tego tytułu. Bonifikata była przyznawana na podstawie ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego gruntów zabudowanych na cele mieszkaniowe w prawo własności tych gruntów. Wysokość opłaty jednorazowej odpowiadała iloczynowi wysokości opłaty obowiązującej w roku, w którym zgłoszono zamiar wniesienia opłaty jednorazowej oraz liczby lat pozostałych do upływu okresu¹⁴.

Kontrolujący na podstawie próby wybranych losowo 3 przypadków udzielenia bonifikaty od opłaty jednorazowej z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności stwierdził, iż opłaty zostały wniesione w wyznaczonym terminie, złożono również wymagane dokumenty. W powyższej materii nie stwierdzono nieprawidłowości.

W sprawozdaniu z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego Rb-27 ZZ, w § 0760, w kolumnie numer 9 „należności pozostałe do zapłaty ogółem” została wykazana kwota 570,43 zł, natomiast w kolumnie nr 10 „zaległości” (należności pozostałe do zapłaty, których termin zapłaty minął) 119,18 zł. Biorąc pod uwagę, iż termin opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności mijał 30 czerwca 2020 r., kontrolujący pismem z dnia 21.09.2021 r. zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie wyżej opisanej sytuacji.

¹³ akta kontroli str. 63-68.

¹⁴ akta kontroli str. 69-84.

Pan Leszek Sarnowski Starosta Sztumski wyjaśnił, iż „w sprawozdaniu (...) w kolumnie 10 „zaległości” ujęto błędnie kwotę 119,18 zł, zamiast 570,43 zł sugerując się wytycznymi art. 15j, który wydłużał termin wnoszenia opłat rocznych z tytułu użytkowania wieczystego za rok 2020 w §0550, a nie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności §0760. W marcu 2021 r. po wnikliwej analizie przy sporządzaniu kwartalnych sprawozdań za 2021 r. dopatrzyliśmy się błędu, który został sprostowany i naliczone zostały z tego tytułu odsetki od nieterminowych wpłat”¹⁵.

Mając na uwadze powyższe oraz dokumenty przedstawione w toku czynności kontrolnych dane wykazane w sprawozdaniu nie były zgodne ze stanem faktycznym.

§ 0920 – Pozostałe odsetki

Należności przypisane i zaewidencjonowane w przedmiotowym paragrafie wyniosły 13.398,22 zł. Przypisane należności dotyczyły naliczonych dłużnikom odsetek od nieuregulowanych terminowo wpłat z tytułu władania nieruchomościami Skarbu Państwa zarówno w roku 2020, jak i w latach wcześniejszych. Ustalono, iż przypisu należności z tytułu odsetek jednostka dokonywała w 2020 roku kwartalnie oraz w momencie ich zapłaty, co jest zgodne z obowiązującymi przepisami.

Wykonane dochody wyniosły 8,22 zł, wpłata została dokonana po 23 czerwca 2020 r. w związku z czym Powiat potrącił 50% kwoty 4,10 zł i w konsekwencji powyższego na rachunek bieżący dochodów Wojewody Pomorskiego zostało przekazane 4,12 zł.

Umorzenia należności Skarbu Państwa

Kontrolujący ustalili, iż kontrolowana jednostka nie stosowała ulg w spłacie należności dotyczących nieruchomości Skarbu Państwa. Powyższe potwierdził w piśmie złożonym w dniu 21 września 2021 roku, Pan Leszek Sarnowski – Starosta Sztumski, który wskazał, że w zakresie realizacji budżetu Państwa z tytułu gospodarki nieruchomościami Skarbu Państwa w 2020 roku nie wystąpiły przypadki umorzeń w całości lub części, odraczania, rozkładania na raty należności pieniężnych z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa, pomniejszenia opłaty rocznej z tytułu użytkowania wieczystego na podstawie art. 15ja ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem,

¹⁵ akta kontroli str. 15-24.

przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, nie odstąpiono również od pobierania czynszu z tytułu najmu, dzierżawy i opłaty za użytkowanie wieczyste zgodnie z dyspozycją art. 15jb ww. ustawy¹⁶.

II. Nieodpłatna pomoc prawna

Podstawy prawne przyznawania i rozliczania dotacji celowej z budżetu państwa na powyższe zadanie określone zostały w ustawie z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej (zwanej dalej: ustawą o pomocy prawnej, Dz. U. z 2021, poz. 945).

Powiat Sztumski otrzymał dotację celową z budżetu państwa w kwocie 132.000,00 zł, na nieodpłatną pomoc prawną. Otrzymałą dotację wydatkowano w całości.

W kontrolowanym okresie na terenie Powiatu Sztumskiego działały 2 punkty udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego tj.:

- punkt powierzony do prowadzenia organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego, wyłonionej w otwartym konkursie ofert, zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o pomocy prawnej, zlokalizowany w budynku Powiatowego Urzędu Pracy w Sztumie z siedzibą przy ul. Zawadzkiego 11, 84-440 Dzierzgoń;
- punkt prowadzony przez Powiat zlokalizowany w budynku Starostwa Powiatowego przy ul. Mickiewicza 31, 82-400 Sztum.

Pomoc prawna udzielana była w wymiarze 5 dni w tygodniu dla każdego punktu przez 4 godziny dziennie – zgodnie z art. 8.

Na podstawie przedstawionych do kontroli dokumentów źródłowych ustalono, że przyznana dotacja została wydatkowana na:

§ 2360 – wynagrodzenie stowarzyszenia OVUM z siedzibą w Gdyni za realizację zadania publicznego dotyczącego świadczenia nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, prowadzeniu nieodpłatnej mediacji i realizacji edukacji prawnej w kwocie łącznej 64.020,00 zł. Wynagrodzenie płatne było

¹⁶ akta kontroli str. 15-24.

na podstawie zawartej pomiędzy Powiatem Kwidzyńskim a Stowarzyszeniem OVUM umowy z dnia 30 grudnia 2019 r.¹⁷ Zgodnie z przedmiotem umowy powyższa kwota została przeznaczona na realizację nieodpłatnej pomocy prawnej w wysokości 60.060,00 zł oraz edukację prawną w wysokości 3.960,00 zł. Środki były przekazywane w równych częściach w wysokości 1/12 kwoty, po zakończeniu każdego miesiąca w ciągu 14 dni od dostarczenia dokumentacji określonej w art. 7 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

Stowarzyszenie OVUM zostało wyłonione w otwartym konkursie. Konkurs obejmował realizację, w formie powierzenia zadania publicznego w 2020 r. na realizację zadania pod nazwą „prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w powiecie Sztumskim”. Dnia 11 grudnia 2019 r. odbyło się posiedzenie komisji konkursowej na której stwierdzono, że złożono 4 oferty. Komisja po dokonaniu oceny złożonych ofert wybrała wykonawcę, Stowarzyszenie OVUM złożyło najkorzystniejszą ofertę, w konsekwencji została podpisana ww. umowa.

Udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego i prowadzenie nieodpłatnej mediacji odbywało się według kolejności zgłoszeń, po umówieniu terminu wizyty. Punkt nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego funkcjonował 20 godzin tygodniowo, w przeciętnym wymiarze 5 dni w tygodniu, podczas dyżurów trwających co najmniej 4 godziny dziennie. Prawnicy, doradcy i mediatorzy dokumentowali w karcie pomocy każdy przypadek poprzez podanie informacji dotyczących zgłoszonej sprawy i udzielonej pomocy, dziedziny prawa, której dotyczyła ta pomoc, kategorii sprawy, formy udzielonej pomocy, czasu poświęconego na jego udzielenie i liczby wizyt osoby uprawnionej w tej samej sprawie, ogólnej informacji dotyczącej osoby uprawnionej oraz danych dotyczących punktu, osoby udzielającej pomocy i daty jej udzielenia. Karty pomocy oraz oświadczenia przekazywane były do 10-ego dnia następnego miesiąca kalendarzowego, w sposób uniemożliwiający powiązanie oświadczenia z kartą. Karty pomocy przekazywane były drogą elektroniczną.

¹⁷ akta kontroli str. 85-99.

Edukacja prawna realizowana była poza ustalonymi godzinami funkcjonowania punktu. Działania podjęte w zakresie edukacji prawnej realizowano poprzez stronę internetową, profil na Facebook-u oraz kanał na Youtube, na których udostępniona została jedna prelekcja multimedialna, dwa klipy wideo. Ponadto Stowarzyszenie OVUM przeprowadziło 16 godzin szkoleń dla podmiotu z terenu powiatu Sztumskiego z zakresu praw i obowiązków obywatelskich, działalności krajowych i międzynarodowych organów ochrony prawnej oraz możliwościach udziału obywateli w konsultacjach publicznych i w procesie stanowienia prawa.

§§ 4010, 4110, 4120 – wydatki we wskazanych paragrafach wyniosły łącznie 3.085,00 zł i zostały przeznaczone na dodatek specjalny przyznany na podstawie art. 36 ust. 5 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych oraz regulaminu wynagradzania pracowników w starostwie powiatowym w Sztumie.

Dodatek specjalny został przyznany z części dotacji przewidzianej na pokrycie kosztów obsługi organizacyjno-technicznej w związku z wykonywanym zadaniem oraz z tytułu zwiększenia obowiązków w zakresie:

- przygotowania otwartego konkursu ofert na powierzenie prowadzenia punktu npp organizacjom pozarządowym,
- kontroli wykonywania zawartych umów,
- czynności związanych z zawieraniem porozumień z ORA i OIPR,
- przygotowaniem comiesięcznych rozliczeń umów z adwokatem,
- analizy kart pomocy prawnej,
- czynności sprawozdawczych.

Wydatek w wysokości 3.085,00 zł został zaewidencjonowany odpowiednio:

- § 4010 – 2.579,00 zł;
- § 4110 – 443,00 zł;
- § 4120 – 63 zł.

§ 4210 – zakup wyposażenia na potrzeby 2 punktów npp w powiecie Sztumskim na kwotę ogółem 4.835,00 zł. Na kwotę wydatków w powyższym paragrafie złożyły się¹⁸:

- zakup dwóch tablic informacyjnych zgodnie z fv FS 87/2020 – 319,80 zł;
- zakup bębnow do drukarki zgodnie z fv 353/11/2020 – 1.712,75 zł;

¹⁸ akta kontroli str. 121-129.

- zakup tonerów do drukarki zgodnie z fv 536/11/2020 – 2.801,94 zł;

§ 4300 – zakup usług pozostałych na łączną kwotę 60.060,00 zł, obejmujący wynagrodzenie adwokata świadczącego nieodpłatną pomoc prawną w lokalu usytuowanym w budynku starostwa powiatowego w Sztumie.

Wynagrodzenia z tytułu umowy zawartej w dniu 11 grudnia 2019 r. z adwokatem¹⁹. Umowa została zawarta na okres od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. – łączna kwota wydatku 60.060,00 zł.

Wynagrodzenie zostało ustalone jako ryczałtowe miesięczne w kwocie 5.005,00 zł brutto. Wynagrodzenie płatne było z dołu do 10 dnia każdego miesiąca, na podstawie wystawionej faktury. Zleceniobiorca zobowiązał się do składania miesięcznej sprawozdawczości z udzielonej nieodpłatnej pomocy prawnej w terminie do dnia 7 każdego miesiąca po wykonaniu usługi.

Podsumowując, zgodnie z art. 20 pkt 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwem obywatelskim oraz edukacji prawnej, dotacja jest przeznaczona w **91 %** na wynagrodzenia z tytułu umów zawieranych z adwokatami i radcami prawnymi, natomiast w przypadku powierzenia prowadzenia punktu organizacji pozarządowej – na rzecz wyłonionej organizacji pozarządowej, w **6 %** - na pokrycie kosztów obsługi organizacyjno-technicznej zadań, a **3 %** - na zadania z zakresu edukacji prawnej powierzone organizacji pozarządowej.

W przypadku Powiatu Sztumskiego wydatkowana dotacja wynosiła 132.000,00 zł, którą zgodnie z powyższymi zasadami Powiat przeznaczył na:

- umowy z adwokatami lub radcami prawnymi oraz organizacjami pozarządowymi na prowadzenie nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego - kwota 120.120,00 zł, co daje 91% wydatków,
- koszty obsługi organizacyjno-technicznej – kwota 7.920,00 zł, co daje 6% wydatków,
- zadania z zakresu edukacji prawnej, powierzone organizacji pozarządowej – kwota 3.960,00 zł, co daje 3% wydatków.

¹⁹ akta kontroli str. 100-116.

Zatem struktura poniesionych wydatków była zgodna z zasadami określonymi w ustawie o nieodpłatnej pomocy prawnej (...). Ponadto ustalono, iż kwoty wypłaconych wynagrodzeń były zgodne z zawartymi umowami i harmonogramami, a wydatki przeznaczone na koszty obsługi zadania były bezpośrednio związane z jego realizacją. Przyznana dotacja została wykorzystana prawidłowo i zgodnie z przeznaczeniem.

Kwoty poniesionych wydatków wykazane w sprawozdaniu Rb-50 (wydatki) za IV kwartał 2020 r. były zgodne z przedstawioną do kontroli wyodrębnioną ewidencją księgową prowadzona przez Powiat.

ZALECENIA I WNIOSKI

Mając na uwadze powyższą ocenę i uwagi wnoszę o:

- 1) przekazanie na rachunek dochodów Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku nr 96 1010 1140 0067 2522 3100 0000 w terminie 15 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, kwoty 109,80 zł, stanowiącej należny Skarbowi Państwa dochód;
- 2) dołożenie należytej staranności, przy klasyfikowaniu dochodów budżetu państwa, naliczaniu należnych potrąceń i terminowym przekazywaniu dochodów, w celu uniknięcia błędów w tym zakresie;
- 3) zwiększenie nadzoru nad sprawozdawczością, tak aby dane wykazywane w sprawozdaniach były zgodne ze stanem faktycznym wynikającym z ewidencji księgowej.

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Pomorskiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich

UPP - Urzędowe Poświadczenie Przedłożenia

Identyfikator Poświadczenia: ePUAP-UPP72635784

Adresat dokumentu, którego dotyczy poświadczenie

Nazwa adresata dokumentu: STAROSTWO POWIATOWE W SZTUMIE

Identyfikator adresata: 1842pudhcg

Rodzaj identyfikatora adresata: ePUAP-ID

Nadawca dokumentu, którego dotyczy poświadczenie

Nazwa nadawcy: POMORSKI URZĄD WOJEWÓDZKI W GDAŃSKU

Identyfikator nadawcy: bntc34p17l

Rodzaj identyfikatora nadawcy: ePUAP-ID

Dane poświadczenia

Data doręczenia: 2021-12-02T10:19:57.433

Data wytworzenia poświadczenia: 2021-12-02T10:19:57.433

Identyfikator dokumentu, którego dotyczy poświadczenie: DOK105033474

Dane uzupełniające (opcjonalne)

Rodzaj informacji uzupełniającej: Źródło

Wartość informacji uzupełniającej: Poświadczenie wystawione przez platformę ePUAP

Rodzaj informacji uzupełniającej: Identyfikator ePUAP dokumentu

Wartość informacji uzupełniającej: 105033474

Rodzaj informacji uzupełniającej: Informacja

Wartość informacji uzupełniającej: Zgodnie z art 39¹ par. 1 k.p.a. pisma powiązane z przedłożonym dokumentem będą przesyłane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rodzaj informacji uzupełniającej: Pouczenie

Wartość informacji uzupełniającej: Zgodnie z art 39¹ par. 1d k.p.a. istnieje możliwość rezygnacji z doręczania pism za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Dane dotyczące podpisu

Poświadczenie zostało podpisane - aby je zweryfikować należy użyć oprogramowania do weryfikacji podpisu

Lista podpisanych elementów (referencji):

referencja ID-6500041ad14d44b7eb5f99fa0ad5bb55 :

referencja ID-39bcc9fd11bafb8770aee3db2b1f2a57 : epismo%20dc%20wyst%C4%85pienta%20pokontrolnego%20i%20pisma%20przewodniago.xml

referencja : #xades-id-a31ded08c9a5c41cc928832696c31a42